

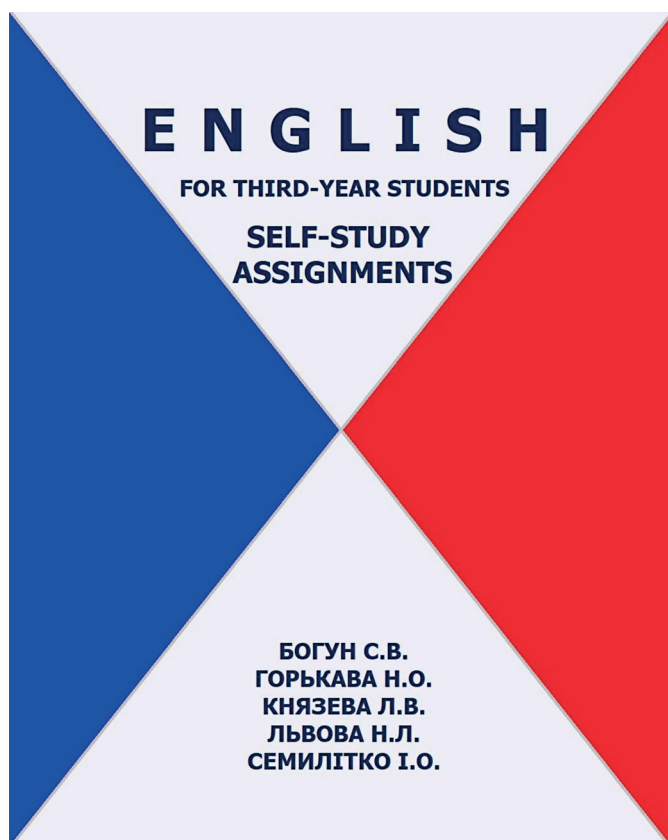
Морякіна Ірина Анатоліївнакандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри фонетики і практики англійської мови,

Київський національний лінгвістичний університет

ORCID iD: [0000-0003-2653-998X](https://orcid.org/0000-0003-2653-998X)iryna.moryakina@knlu.edu.ua**РЕЦЕНЗІЯ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК****Богун С. В., Горькава Н. О., Князева Л. В., Львова Н. О., Семилітко І. О. (2025).****English for third-year students. Self-Study Assignments. Навчальний посібник****з англійської мови для самостійної роботи студентів третього курсу
філологічних факультетів закладів вищої освіти. Київ: КНЛУ, 2025, 224 с.****Moryakina, Iryna,**Candidate in Philology, Associate professor,
associate professor of the Department of English Phonetics,
Spoken and Written English,
Kyiv National Linguistic UniversityORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-2653-998X>**REVIEW OF THE BOOK:****Bohun S.V., Horkava N.O., Knyazeva L.V., Lvova N.L.,
Semylytko I.O. (2025) English for third-year students.
Self-study Assignments. Practical course of English
for third-year students' extramural studies at
philological departments of institutions of higher
learning. Kyiv: KNLU, 2025-224 p.**

Одним із найскладніших викликів, який стоїть перед педагогами вищої школи в царині філологічної освіти, особливо в підготовці висококваліфікованих фахівців з іноземних мов зі спеціальності 035 Філологія, є організація й методичне забезпечення позааудиторної самостійної роботи студентів. Реформування вищої освіти, одним із ключових елементів якого згідно з Законом України “Про освіту” (2019) є впровадження студентоцентрованого підходу до організації освітнього процесу, призвело до суттєвого скорочення аудиторного навчального навантаження здобувачів вищої освіти. За таких умов формування іншомовних комунікативних компетентностей студентів значно ускладнюється, оскільки здобувачі освіти позбавляються мовного середовища, яке створюється в університетській аудиторії в процесі викладання й опанування іноземної мови і яке є відсутнім за стінами ВЗО або зводиться до спілкування в різноманітних віртуальних спільнотах Всесвітньої мережі. Статус кво поставив перед освітянами нагальне завдання створення навчально-методичних комплексів, які б компенсували брак живого міжособистісного спілкування в режимах “викладач – студент” та “студент – студент”, а також тренування в спілкуванні в малих групах.

Актуальність запропонованої праці зумовлена також доволі обмеженим вибором навчальних підручників та посібників для фахового поглибленого вивчення англійської мови на рівнях С1 та С2. Серед добробку вітчизняних авторів найбільш відомими й затребуваними для професійної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія на третьому році навчання є підручники з англійської мови з комплектів за редакцією Л. М. Черноватого та В. І. Карабана “Практичний курс англійської мови. Частина третя” (2006) та авторського колективу в складі М. О. Возної, А. Б. Гапонів, О. В. Васильченко й інших “Англійська мова для перекладачів та філологів III курсу” (2007),

а з-поміж зарубіжних видань – комплект підручників за редакцією В. Еванс “Upstream. Advanced. C1” (2007) “Upstream. Proficiency. C2” (2006). Названі ресурси забезпечують наступність у вивченні англійської мови протягом чотирьох років навчання і поєднують у собі комунікативний та системний підходи до її викладання. Маючи беззаперечні переваги над тематичними виданнями вузького спрямування, зазначені підручники побачили світ у першій декаді XXI століття й не враховують новітніх досягнень інформаційних комунікаційних технологій, змін в інтересах молодих людей та їхніх потреб у формуванні сучасних професійних навичок. Масовий ринок підручників міжнародних видавництв, попри автентичність і високу якість залучених до них матеріалів, на жаль, не задовольняє повною мірою потреби здобувачів кваліфікації філолога-перекладача та вчителя англійської мови ні за обсягом завдань, ні за глибиною аналізу граматичних і фонетичних явищ.

Запропонований навчальний посібник з англійської мови “English for third-year students. Self-study assignments” створений як додатковий комплекс навчальних матеріалів, вправ та завдань до підручника з англійської мови для студентів III курсу факультетів та інститутів іноземних мов авторства Іванчука В. В., Богун С. В., Князевої Л. В. та Горькавої Н. О. “English for Third-Year Students” (2018) з метою розв’язання проблеми належного забезпечення самостійної роботи студентів. Рецензований твір характеризується практичним спрямуванням і складається зі вступу, основної частини, відеоматеріалів та текстів відеоряду, граматичного довідника й тематичного словника.

Аналізований посібник розроблений з урахуванням вимог Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти (2003, 2020), відповідно до яких у нього включено 6 тематичних розділів: *English in the World* (англійська мова у світі), *Cinema* (мистецтво кіно), *Social Medium* (засоби соціалізації), *Personality* (особистість), *Fine Arts* (образотворче мистецтво) та *Environment* (охорона довкілля). Вибір проблематики є актуальним і корисним не лише для мовної підготовки майбутніх перекладачів і вчителів та їхньої професійної діяльності, але й для підвищення рівня їхньої загальної освіти, зокрема у сфері культури й образотворчого мистецтва, кіно та психології особистості. Названа проблематика також має величезний потенціал для формування естетичних смаків та моральних цінностей студентської молоді. Особливо в цьому плані слід відзначити блок, присвячений проблемам становлення особистості молодої людини в добу цифрових інформаційних технологій. Студентам для аналізу й обговорення запропоновано, наприклад, такі питання: “Яким чином соціальні мережі Facebook та Instagram впливають на батьківські рішення щодо виховання дітей?”, “Онлайн-імідж і самопрезентація: з якими видами очікувань (соціаль-

ного тиску) стикаються студенти у створенні власного образу? Як це впливає на їхнє ментальне здоров’я та самооцінку? Як урівноважити правдивість інформації та бажання студентів отримати схвалення віртуального соціуму?”, “Кібербулінг і його вплив на молодих людей: яких заходів необхідно вжити батькам і педагогам для запобігання цькуванню в мережі й подолання його?”

Кожен тематичний розділ посібника містить завдання для розминки (Lead-in), аудіювання (Listening), розширення лексичного запасу (Vocabulary Practice), удосконалення граматичних компетентностей (Grammar Focus), практики в говорінні (Speaking) й завдання для підготовки проєктів (Project Work), що забезпечує розвиток компетентностей в усіх видах мовленнєвої діяльності – читанні, аудіюванні, говорінні та письмі англійською мовою.

Найважливішим надбанням авторів запропонованої праці, на наш погляд, є використання для розвитку навичок аудіювання сучасних автентичних відеоматеріалів, адже при перегляді відео разом зі слуховим каналом сприйняття задіюється ще й зоровий канал, через який більшість людей отримують до 80 % інформації. Разом із вербальним змістом відеоповідомлення несе інформацію про комунікативний контекст висловлювань й особливості невербальної поведінки мовця. Саме ця синергія робить відео таким потужним й ефективним засобом вивчення іноземної мови, а зручний спосіб доступу до відеоматеріалів за посередництвам QR-кодів робить роботу з ними простими й приємними. Наявність у рецензованому посібнику текстів аудіоряду до запропонованих відеофрагментів виконує функцію матеріалів для самоконтролю і спрощує роботу студента без допомоги викладача.

Більшість вправ та завдань, залучених до аналізованого посібника, зокрема в підрозділах *Vocabulary Practice* та *Grammar Focus*, становлять мовні вправи. Для розширення словникового запасу автори посібника створили вправи на добір відповідних лексичних пар, розбудову синонімічних рядів, заповнення пропусків, парафраз та переклад речень з англійської мови на українську й навпаки. Удосконалення граматичних компетентностей фокусується на аналізі синтаксичної будови англійського речення, який передбачає докладний розгляд засобів вираження головних та другорядних його членів. Попри те що, на перший погляд, посібнику бракує комунікативного спрямування, однак з урахуванням специфіки позааудиторної самостійної роботи, яку студент виконує найчастіше наодинці, такий добір завдань є цілком виправданим.

Дискусійним залишається питання необхідності “Ключів” до мовних вправ та завдань без яких, з одного боку, втрачається можливість здійснення студентом самоконтролю, а з іншого боку, забезпечу-

ється мотивація до самостійного виконання завдань і дотримання академічної доброчесності. Електронний формат видання дозволяє включати в нього не лише QR-коди- посилання на відеоматеріали, а й репродукції та фотоілюстрації, малюнки й схеми, які зробили б цей посібник більш яскравим та підвищили б ефективність засвоєння навчального контенту.

Незважаючи на викладені вище зауваження, рецензована праця “English for third-year students. Self-Study Assignments”. Навчальний посібник з англійської мови для самостійної роботи студентів третього курсу філологічних факультетів закладів вищої освіти” є актуальною і корисною методичною працею, яка може бути рекомендована для використання в закладах вищої освіти для підвищення якості підготовки майбутніх філологів-германістів, перекладачів та вчителів англійської мови.

Конфлікт інтересів

Автори не мають потенційного конфлікту інтересів, який би міг вплинути на рішення про опублікування цієї статті.

Використання штучного інтелекту

Не використовувався.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Возна, О. М., Гапонів, О. Б., & Васильченко, О. Ю. (2007). Англійська мова для перекладачів та філологів. III курс. Нова книга.
- Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. (2003). Наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. Переклад з англ. Ленвіт. http://www.khotiv-nvk.edu.kiev.ua/Files/downloads/zagalnoyevrop_rekom.pdf
- Закон України “Про освіту”. Редакція від 19.01.2019. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
- Іванчук, В. В., Богун, С. В., Князева, Л. В., & Горькава, Н. О. (2018). ENGLISH FOR THIRD-YEAR STUDENTS. PART 1. Підручник з англійської мови рівня C1–C2 для студентів третього курсу факультетів англійської мови вищих навчальних закладів. (Частина 1-ша). Вид. центр КНЛУ.
- Іванчук, В. В., Богун, С. В., Князева, Л. В., & Горькава, Н. О. (2018). ENGLISH FOR THIRD-YEAR STUDENTS. PART 2. Підручник з

англійської мови рівня C1–C2 для студентів третього курсу факультетів англійської мови вищих навчальних закладів. (Частина 2-га). Вид. центр КНЛУ.

- Chernovaty, L. M., & Karaban, V. I. (2006). Practical English Course. Upper Intermediate. Nova Knyha.
- Council of Europe. (2020). *The common European Framework of Reference: Companion Volume*. Council of Europe Publishing. <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>
- Virginia Evans-Linda Edwards. (2007). Upstream. Upper Intermediate C1. Student's Book. Express Publishing.
- Virginia Evans-Jenny Dooley. (2006). Upstream. Proficiency C2. Student's Book. Express Publishing.

REFERENCES

- Vozna, O. M., Gaponiv, O. B., & Vasylichenko, O. Yu. (2007). Angliiska mova dlia perekladachiv ta philologiv. III kurs. Nova Knyga.
- Zagahl'noyevropeis'ki rekomendacyi z movnoyi osvity: vyvchennya, vykladannya, otsinyuvannya (2003). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment. Lenvit. http://www.khotiv-nvk.edu.kiev.ua/Files/downloads/zagalnoyevrop_rekom.pdf
- Zakon Ukrainy “Pro osvitu” (2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
- Ivanchuk, V. V., Bogun, S. V., Kniazeva, L. V., & Gorkava, N. O. (2018). ENGLISH FOR THIRD-YEAR STUDENTS. PART 1. Pidruchnyk z angliiskoyi movy rivnya C1–C2 dlya studentiv fakultetiv angliiskoyi movy vyshchykh navchalnykh zakladiv. (Chastyna 1). Vyd. centr KNLU.
- Ivanchuk, V. V., Bogun, S. V., Kniazeva, L. V., & Gorkava, N. O. (2018). ENGLISH FOR THIRD-YEAR STUDENTS. PART 1. Pidruchnyk z angliiskoyi movy rivnya C1–C2 dlya studentiv fakultetiv angliiskoyi movy vyshchykh navchalnykh zakladiv. (Chastyna 2). Vyd. centr KNLU.
- Chernovaty, L. M., & Karaban, V. I. (2006). Practical English Course. Upper Intermediate. Nova Knyha.
- Council of Europe. (2020). *The common European Framework of Reference: Companion Volume*. Council of Europe Publishing. <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>
- Virginia Evans-Linda Edwards. (2007). Upstream. Upper Intermediate C1. Student's Book. Express Publishing.
- Virginia Evans-Jenny Dooley. (2006). Upstream. Proficiency C2. Student's Book. Express Publishing.

Дата надходження до редакції 25.03.2025 р.

Ухвалено до друку 20.04.2025 р.

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)